

TEMA: FÖRORTEN, KRIMINALITET

Förorter, utsatta områden och brottslighet

Publicerat 2023-04-28

Sedan 2014 har polismyndigheten arbetat med att kartlägga diverse områden och hur de påverkas av den lokala brottsligheten. De områden som är mest drabbade kallar de för utsatta områden.

Av Ardavan Khoshnood

Ardavan är docent och universitetslektor i akutsjukvård vid Lunds Universitet. Han har även examen i kriminologi från Malmö Universitet och är flitigt anlitad föreläsare.

Just frågan om utsatta områden är så pass viktigt att polismyndigheten för 2021 fick som uppdrag av regeringen att uppdatera sin bild av dessa områden [1].

Polisen indelar de utsatta områdena i tre olika delar där situationen i det området är allt värre ju längre upp i stegen man kommer. Längst ner finns *utsatt område* som definieras som ett område med låg socioekonomisk status och viss påverkan på lokalsamhället från de kriminella. I mitten på denna stege hittar vi *riskområde* som är ett mellanläge mellan utsatt område och *särskilt utsatt område* vilket är den allvarligaste formen av ett utsatt område. Ett *särskilt utsatt område* har förutom de kriterier som karakteriserar ett *utsatt område*, en alarmerande utveckling med bland annat parallella samhällsstrukturer samt ett stort antal kriminella [2].

I *särskilt utsatta områden* är situationen så allvarligt att polisen inte kan utföra det uppdrag de har. Förutom att dessa områden, som nämnts tidigare, har en hög andel kriminella, är personerna som bor där också kraftigt socialt utsatta. Många är arbetslösa, har en låg inkomst, är utbildade och har oftast en utländsk bakgrund. Statistik från SCB [3] för 2018 visar att strax över 18 000 unga vuxna bor i särskilt utsatta områden, vilket utan tvekan är en utmaning för Sverige. Det handlar om 18 000 unga personer som bor i socialt och ekonomiskt utsatthet där de även inte sällan kan känna frustration över den situation de befinner sig i. Situationen förvärras ytterligare av att utsatthet för brottslighet och känsla av otrygghet – inte minst för kvinnor – är större i dessa områden [4].

Under 2021 presenterade polisen sin lista över de utsatta områdena i Sverige. Hela 19 områden tillhörde *särskilt utsatta områden* [5]. En genomgång av både dessa 19 samt de andra områden som tillhör de två andra kategorierna, visar att det är oftast just förorter som

finns listade i dessa utsatta områden. Egentligen är det kanske inte särskilt förvånande med tanke på att även de skjutningar som nästan på daglig basis skakar Sverige, är också relaterade till öppna drog scener i just våra utsatta områden och därmed förorter [6].

Många av våra förorter har det svårt. Befolkningen i dessa områden är inte enbart starkt påverkade av social och ekonomisk utsatthet, men även högst påverkade av de kriminella gäng och nätverk som sprider skräck i dessa områden. Det värsta är dock att den enorma ensamhet många i våra förorter känner. Inte sällan får jag frågan, har staten och samhället glömt oss?

Jag har tillbringat min ungdom i ett av de områden som polisen klassar som *särskilt utsatt område*, nämligen Nydala/Hermodsdal/Lindängen i Malmö. Redan då, när många av oss såg den utveckling som tog plats, ställde vi just frågan om staten har glömt oss. Stora reformer behövs för att kunna stötta de goda krafter som finns i våra förorter, och tro mig, dessa goda krafter är många. Men staten och samhället måste vakna. Än är det inte för sent. Och till de som menar att förorterna är det som är problemet, vill jag citera min kriminologkollega Amir Rostami: "Om man tror att gängkriminella bara är arga unga män från förorten missar man de systemhotande organiserade gängerna" [7].

Källor:

[1] Polismyndigheten (2021). Lägesbild över utsatta områden – Regeringsuppdrag 2021. Dnr: A028.504/2021, Stockholm.

[2] Polismyndigheten (2022). Utsatta områden – polisens arbete. <https://polisen.se/om-polisen/polisens-arbete/utsatta-omraden/> (<https://polisen.se/om-polisen/polisens-arbete/utsatta-omraden/>).

[3] SCB (2018). Tydliga skillnader bland unga i särskilt utsatta områden. <https://www.scb.se/hitta-statistik/artiklar/2018/tydliga-skillnader-bland-unga-i-sarskilt-utsatta-omraden/> (<https://www.scb.se/hitta-statistik/artiklar/2018/tydliga-skillnader-bland-unga-i-sarskilt-utsatta-omraden/>).

[4] Brottsförebyggande rådet (2018). Utvecklingen i socialt utsatta områden i urban miljö 2006–2017 – En rapport om utsatthet, otrygghet och förtroende utifrån Nationella trygghetsundersökningen. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.

[5] TT (2021). Hela listan över alla utsatta områden. Aftonbladet. <https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/34R5r0/hela-listan-over-alla-utsatta-omraden> (<https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/34R5r0/hela-listan-over-alla-utsatta-omraden>).

[6] Manne Gerell, Joakim Sturup, Mia-Maria Magnusson, Kim Nilvall, Ardavan Khoshnood & Amir Rostami (2021). Open drug markets, vulnerable neighbourhoods and gun violence in two Swedish cities. *Journal of Policing, Intelligence and Counter Terrorism*, 16:3, 223-244.

[7] Institutet för framtidsstudier (2021). "Gängkriminella inte bara arga unga män från förorten". <https://www.iffs.se/nyheter/gangkriminella-inte-bara-arga-unga-man-fran-fororten/> (<https://www.iffs.se/nyheter/gangkriminella-inte-bara-arga-unga-man-fran-fororten/>).

Dela artikeln:

Kommentera gärna

Din e-postadress kommer inte publiceras. Obligatoriska fält är märkta *

Kommentar *